

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังใหม่

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคพลังใหม่ เป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพลังใหม่แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมมีมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ๑๑ คน โดยมีนายประมวล บัชร เป็นหัวหน้าพรรค นายสุรชัย นวลเจริญ เป็นเลขาธิการพรรค สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้วยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง จึงเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ โดย (๑) ให้หัวหน้าพรรคพลังใหม่ส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติม (๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดร้อยเอ็ดและสุพรรณบุรีดำเนินการสอบปากคำผู้เข้าร่วมประชุมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่จังหวัดว่า ได้เข้าร่วมประชุมและลงลายมือชื่อด้วยตนเองหรือไม่อย่างไร และ (๓) สอบถามไปยังประธานสาขาพรรคพลังใหม่

ทั้ง ๓๑ สาขา ว่า ได้รับเชิญเข้าร่วมประชุมหรือไม่ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ ดังกล่าวที่พรรคพลังใหม่จัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีถึงลำดับที่ ๑๐๘ แต่ตรวจสอบพบว่ามี การเรียงลำดับที่ซ้ำกันและไม่ต่อเนื่อง คือ ลำดับที่ ๒๒ มี ๒ ราย (ไม่มีลำดับที่ ๒๔) และไม่มีลำดับที่ ๔๕ ถึงลำดับที่ ๕๔ รวม ๑๐ ราย ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีจำนวน ๕๘ ราย (ผู้เข้าร่วมประชุมตามบัญชีรายชื่อเมื่อเรียงลำดับใหม่มีจำนวน ๕๘ คน ได้สอบปากคำผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อแล้วให้ถ้อยคำว่าได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อ จำนวน ๑๗ ราย ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อ จำนวน ๕ ราย) ทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่เกิน ๗๒ คน ซึ่งไม่ถึง ๑๐๐ คนตามข้อบังคับพรรคพลังใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗๐ วรรคสอง และผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๗ รายไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค จึงไม่เป็นองค์ประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรคพลังใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่พรรคประกอบด้วย สมาชิกสามัญของพรรคที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมประชุมในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ ดังกล่าว มีจำนวนไม่ถึง ๑๐๐ คน ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค เมื่อพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สรุปได้ว่า

เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือขอลาออก จากตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคของนายสงวน จันทรี่ฟ้าเลื่อม ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่าการลาออกจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ซึ่งหัวหน้าพรรคพลั้งใหม่จะต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๓ จึงส่งคืนหนังสือลาออกจากตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคให้แก่นายสงวน ฯ เพื่อส่งใบลาออกให้หัวหน้าพรรคแจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๓ และแจ้งให้หัวหน้าพรรคพลั้งใหม่ทราบ

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคและตำแหน่งกรรมการบริหารพรรค ตามหนังสือลาออก ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐ คน ได้แก่ นายประศาสตร์ ศรีภัย รองหัวหน้าพรรค คนที่หนึ่ง นายชาล อาทิตตั้ง รองหัวหน้าพรรค คนที่สอง นายวิระชัย ศรีบุญมี เลขาธิการพรรค นายพัฒนา สระภักดี เหนือญิกพรรค นางบังอร วิมานนท์ โฆษกพรรค นายเตียง สติธิศาสตร์ กรรมการบริหารพรรค นายสมบูรณ์ อินห้างหัว กรรมการบริหารพรรค นายถาวร อาศัยรัตน์ กรรมการบริหารพรรค นายผดุง สติธิศาสตร์ กรรมการบริหารพรรค และนายอุเทน วิกล รองเลขาธิการพรรค ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการบริหารพรรคพลั้งใหม่ จำนวน ๑๑ คน ที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อบังคับพรรคพลั้งใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๒๔ (๗) โดยขอลาออกจากตำแหน่งทุกคนและมีมติยุบเลิกสาขาพรรคพลั้งใหม่ ที่มีอยู่ทุกสาขาแสดงให้เห็นว่า พรรคพลั้งใหม่ไม่มีเจตนาที่จะดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ซึ่งหากนายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลั้งใหม่ที่ขอลาออกจากตำแหน่ง ทุกคนจะทำให้พรรคพลั้งใหม่ไม่มีผู้แทนของพรรคการเมืองซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และหากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลั้งใหม่เมื่อใด กรรมการบริหารพรรคพลั้งใหม่ทุกคนจะต้องพ้นจากตำแหน่ง ตามกฎหมายอยู่แล้วจึงชะลอการตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคดังกล่าว

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ พรรคพลั้งใหม่ได้แจ้งการยุบเลิกสาขาพรรคตามมติของคณะกรรมการบริหารพรรคพลั้งใหม่ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งมีมติยุบสาขาพรรคทุกสาขารวม ๓๑ สาขา และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการยุบเลิกสาขาพรรคพลั้งใหม่ จำนวน ๓๐ สาขา ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ยกเว้นสาขาลำดับที่ ๑๕ เนื่องจากรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายรายงานการประชุมคลาดเคลื่อน และให้พรรคพลั้งใหม่ชี้แจงและยืนยันอีกครั้งหนึ่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมีนาคม

ของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ และมาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุน จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป พรรคพลังใหม่เป็นพรรคที่ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๔ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า พรรคพลังใหม่โดยนายประศาสตร์ ศรีภัย รองหัวหน้าพรรค ได้ส่งเฉพาะแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยส่งเฉพาะแบบ ไม่มีการลงรายละเอียดแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไว้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคพลังใหม่ เพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นายประศาสตร์ ศรีภัย รองหัวหน้าพรรคพลังใหม่ คนที่หนึ่ง มีหนังสือลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายประศาสตร์ ฯ เป็นสมาชิกพรรคพลังใหม่ และได้รับแต่งตั้งเป็นรองหัวหน้าพรรค คนที่หนึ่ง จริง เคยเข้าร่วมประชุมพรรคครั้งที่ ๑ ที่อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพียงครั้งเดียว ไม่เคยได้รับเงินใดๆ จากพรรค และไม่เคยลงนามในกิจการการเงินของพรรคแม้แต่ครั้งเดียว ไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังใหม่ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคพลังใหม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม เอกสารประกอบ และหนังสือชี้แจงของพรรคพลังใหม่แล้ว เห็นว่า มีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องรับฟังพยานหลักฐานเพิ่มเติมอีก มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพลังใหม่ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พิจารณาแล้ว การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ เนื่องจากพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ ดังกล่าวข้างต้น นั้น มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เห็นว่า การประชุมใหญ่สามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึง ๑๐๐ คน ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังใหม่ข้อ ๓๐ วรรคสอง เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๖ บัญญัติไว้ ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกล่าวอ้างในคำร้อง เป็นเหตุให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ กรณีจึงมีเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังใหม่ได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง

สำหรับกรณีที่นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เพราะพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ นั้น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่เพราะไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ดังเหตุผลข้างต้นแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่เพราะพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ อีก

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ